

วิธีปฏิบัติกรณีคนหาย

นิยาม

คนหาย	หมายถึง	บุคคลที่หายไปจากภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่โดยไม่สามารถติดต่อได้ หรือไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าบุคคลนั้นยังมีชีวิตอยู่หรือไม่
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	หมายถึง	พนักงานสอบสวน ผู้ปฏิบัติงานรับแจ้งคนหาย ผู้บันทึกข้อมูล อັตลักษณ์บุคคลของคนหาย และผู้ดำเนินการใดๆเกี่ยวกับคนหาย
หน่วยงานที่รับแจ้ง	หมายถึง	หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับแจ้งคนหาย และติดตามคนหาย รวมทั้งหน่วยงานภาคประชาสังคม ที่มีภารกิจในการรับแจ้งและติดตามคนหาย
สำนักงาน	หมายถึง	สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม
ค.พ.ศ.	หมายถึง	คณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม

แนวทางการปฏิบัติ

1. การแจ้งคนหายหรือแจ้งเบาะแสคนหาย

ประชาชนสามารถแจ้งคนหายหรือแจ้งเบาะแสคนหาย ที่สถานีตำรวจทั่วราชอาณาจักร หรือสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม หรือสำนักงานยุติธรรมจังหวัด กระทรวงยุติธรรม หรือศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย หรือองค์กร/มูลนิธิต่าง ๆ เช่นมูลนิธิกระจกเงา เป็นต้น

2. หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านคนหาย

2.1. หน่วยงานที่รับแจ้ง ต้องดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นก่อนว่ามีศพนิรนามหรือคนนิรนาม ซึ่งเป็นบุคคลที่ญาติต้องการตามหาอยู่ที่ใด หากพบให้แจ้งญาติทราบเพื่อติดต่อแจ้งหน่วยงานที่รับแจ้งศพนิรนามหรือรับแจ้งคนนิรนามนั้นๆ

2.2. หน่วยงานที่รับแจ้งต้องตรวจสอบต่อว่าเคยมีการแจ้งคนหายรายดังกล่าวมาก่อนหรือไม่ เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนในการรับแจ้งคนหาย และประโยชน์ในการดึงข้อมูลเดิมมาดำเนินการต่อในการหายตัวครั้งล่าสุด เมื่อหน่วยงานที่รับแจ้งตรวจสอบจนมั่นใจแล้วว่า ไม่เคยมีการรับแจ้งคนหายรายนั้น ๆ มาก่อน ให้บันทึกข้อมูลลงในแบบแจ้งคนหาย (แบบ คพศ.1) พร้อมทั้งส่งแบบ คพศ.1 เอกสารที่เกี่ยวข้อง รูปภาพ วัตถุพยาน และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรายละเอียดสามารถดูได้ในเอกสาร แบบ คพศ.1 มาถึงสำนักงานโดยทันที และให้คำแนะนำผู้แจ้งให้ดำเนินการแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจด้วย

2.3. ให้พนักงานสอบสวนผู้รับแจ้ง รับแจ้งศูนย์วิทยุเครือข่ายในสังกัดและหน่วยข้างเคียง รวมทั้งด่านตรวจคนเข้าเมือง เพื่อสกัดค้นตามด่านใกล้เคียงหรือจุดที่คาดว่าผู้ถูกล่อลวงลักพาจะผ่านไปโดยด่วน เป็นต้น รวมทั้งรับดำเนินการสืบสวนติดตามคนหายอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะพบตัว

2.4. เมื่อสำนักงานได้รับแจ้งเรื่องคนหายจากหน่วยงานที่รับแจ้งแล้ว ให้ดำเนินการบันทึกข้อมูลลงสู่ระบบฐานข้อมูลกลางของ ค.พ.ศ. และดำเนินการพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลตามระบบของ ค.พ.ศ. หากสามารถระบุตัวได้ให้ดำเนินการแจ้งผลกลับไปยังพนักงานสอบสวน เพื่อติดต่อญาติ หากยังพิสูจน์ไม่ได้ให้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยส่งข้อมูลรูปถ่ายและข้อมูลอัตลักษณ์บุคคลเบื้องต้นไปยังภาคประชาสังคมเพื่อดำเนินการเผยแพร่สู่สาธารณชน ทั้งนี้หากมีการดำเนินการใดๆ หรือมีข้อมูลเพิ่มเติม ให้หน่วยงานที่รับแจ้งหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานรายงานมายังสำนักงาน และหากสำนักงานมีการดำเนินการใดๆ หรือมีข้อมูลเพิ่มเติม สำนักงานต้องรายงานไปยังหน่วยงานที่รับแจ้งหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้วยเช่นเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการติดตามคนหาย ความสมบูรณ์ของฐานข้อมูล และทราบถึงสถานภาพของคนหายรายนั้นๆ

2.5. เมื่อพนักงานสอบสวนพบตัวคนหายแล้ว และสามารถติดต่อญาติและส่งตัวคนหายคืนญาติได้แล้ว ให้ดำเนินการบันทึกข้อมูลลงในแบบแจ้งคนหายได้คืน (แบบ คพศ.5) กลับมายังสำนักงานโดยทันทีเพื่อดำเนินการปิดการดำเนินการ

3. การแก้ไขวิธีปฏิบัติกรณีคนหาย

ให้คณะกรรมการจัดทำนโยบายแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม สามารถปรับปรุงแก้ไข แบบแจ้งคนหาย (แบบ คพศ.1) และ แจ้งคนหายได้คืน (แบบ คพศ.5) รวมทั้งแก้ไขวิธีปฏิบัติกรณีคนหาย ได้ตามความจำเป็นเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์